

SECTION 1. WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-412-2-1>

REGARDING THE ISSUE OF STATE SUPPORT IN THE DIGITAL SECTOR

ЩОДО ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ У ЦИФРОВОМУ СЕКТОРІ

Andrukhovych D. R.

*Graduate student at the Department
of Economics, Entrepreneurship
and Business Administration
State Tax University
Irpın, Ukraine*

Андрухович Д. Р.

*аспірантка кафедри економіки,
підприємництва
та бізнес-адміністрування
Державний податковий університет
м. Ірпін, Україна*

Під час найбільшої європейської війни Україна, як цифрова держава, виявляє необхідний базис стійкості для економічного відновлення та перемоги. Наша країна активно розширює можливості для технологічного прогресу та економічного відновлення, про що свідчить системна робота щодо мобілізації додаткових фінансових ресурсів та поглиблення міжнародної співпраці у сфері цифрової трансформації, залучення грантів і позик для підтримки реформ та інвестицій, спрямованих на підвищення потенціалу зростання української економіки й зміцнення цифрової інтеграції [1].

Багато країн вважають зростання вітчизняних високотехнологічних галузей життєво важливим для свого майбутнього економічного розвитку і тому вступають у жорстку міжнародну конкуренцію. Для того, щоб сприяти зростанню та зайнятості в цих орієнтованих на майбутнє секторах або технологічних галузях, компанії часто отримують значну державну підтримку (наприклад, у вигляді субсидій або податкових пільг) [2].

Поява цифрових технологій трансформує підприємницькі процеси та результати. Це створює безліч дослідницьких питань на стику цифрових технологій і підприємництва. Основний вплив цифрових

технологій полягає в розширенні людської здатності здобувати, виробляти, поширювати та споживати інформацію з безпрецедентною швидкістю та безмежним охопленням. Американські вчені підкреслюють, що перетин цифрових технологій і підприємництва ставить під сумнів класичні підприємницькі теорії, і вони вимагають дослідження того, як цифрові технології формують підприємницьку поведінку, процеси та результати. Цифрові стартапи – це не просто дослідницький контекст, а нова область дослідження, яка відкриває можливості для розуміння типу підприємств, які розвивають свої підприємства в цифровому форматі. Це також контекст, який вимагає перегляду існуючих рамок як підприємницького шляху, так і підприємницького досвіду. Цифрових підприємств зазвичай зображують як молодих, добре освічених, орієнтованих на можливості, які користуються соціальними мережами та сучасними технічними та бізнес-навичками. Група австралійських вчених пояснює, що цифрове підприємництво створює нові підприємства та трансформує існуючий бізнес шляхом розробки нових послуг та/або нового використання цифрових технологій [3].

У 2023 році частка людей віком від 16 до 74 років, які мали хоча б базові загальні цифрові навички, була найвищою в Нідерландах (83%), за якою йшли Фінляндія (82%) і Данія (70%). На іншому кінці діапазону найнижчу частку зафіксовано в Румунії (28%), за нею йдуть Болгарія (36%) і Польща (44%). Індикатор цифрових навичок є одним із ключових показників ефективності в контексті Цифрового десятиліття, яке визначає бачення ЄС цифрової трансформації. Ціль до 2030 року полягає в тому, щоб 80% громадян ЄС у віці 16-74 років мали принаймні базові цифрові навички. Загальні цифрові навички стосуються п'яти сфер: навички інформаційної грамотності та даних, навички спілкування та співпраці, навички створення цифрового контенту, навички безпеки та навички вирішення проблем [4].

Крім того, уряди окремих країн усвідомлюють, що інвестиції в цифрову економіку цілком виправдані і що без розвитку цієї галузі вони не зможуть забезпечити задовільні темпи розвитку своїх країн. На рівні ЄС, який розробив Стратегію єдиного цифрового ринку в 2015 році, Європейська комісія працює над визначенням та збором даних для оцінки соціальних та економічних процесів, пов'язаних з цифровою трансформацією. Про важливість питання цифровізації та роботизації підприємств свідчить також його включення до політичної стратегії на 2019-2024 роки [5].

У 2023 році 45,2% підприємств ЄС придбали послуги хмарних обчислень (тобто послуги, які використовуються через Інтернет для доступу до програмного забезпечення, обчислювальної потужності, ємності для зберігання тощо). Найвищі частки підприємств, які купували різноманітні комп'ютерні послуги, зареєстровані у Фінляндії (78,3%), Швеції (71,6%), Данії (69,5%) та Мальті (66,7%). На іншому кінці діапазону менше чверті підприємств Греції (23,6%), Румунії (18,4%) і Болгарії (17,5%) здійснили такі покупки. Найбільш купованих послуг хмарних обчислень у 2023 році були послуги електронної пошти (82,7%), потім послуги зберігання файлів (68,0%) і офісне програмне забезпечення (66,3%). Також популярними були програми безпеки (61,0%), програми фінансів або бухгалтерського обліку (51,6%) і хостинг для бази даних підприємства (43,0%). Близько чверті підприємств придбали комп'ютерні платформи для розробки, тестування або розгортання додатків (26,1%), програмне забезпечення для планування ресурсів підприємства (25,9%), обчислювальну потужність для запуску власного програмного забезпечення підприємства (25,4%) або програмне забезпечення для управління взаємовідносинами з клієнтами (25,0%) [6].

Так, за пропозицією Міністерства цифрової трансформації Класифікатор професій доповнено 29 новими професійними назвами робіт ІТ-сфери, наприклад, такими професіями, як: «Адміністратор веб-ресурсів», «Аналітик мобільних додатків», «Інженер зі штучного інтелекту», «Розробник штучного інтелекту», «Розробник архітектури програмного забезпечення (інформаційні технології)», «Розробник хмарної архітектури», «Фахівець з безпеки електронних комунікацій» тощо [7].

Вплив війни виявився надзвичайно потужним стимулом до цифровізації України. ІТ галузь стала єдиною, що у 2022 р. показала позитивні темпи приросту, хоча показники її розвитку виявилися набагато гірші, ніж очікувалось (приріст склав лише 6% проти очікуваних 40%). За даними НБУ, у 2022 р. ІТ-індустрія забезпечила валютні надходження до української економіки на суму \$7,34 млрд. Обсяг експорту збільшився на \$400 млн у порівнянні з довоєнним 2021 р., приріст склав 5,8%; кількість ІТ-фахівців в Україні сягнула рекордної позначки у 300 тис. осіб [8]. У 2023 р. Україна посіла вже 49-те місце у світі за рівнем розвитку інновацій і має потенціал увійти до першої десятки рейтингу [9].

Література:

1. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни. Жовтень 2023 року. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tsyfrova-transformatsiya-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh-viyny-zhovten-2023> (дата звернення: 23.01.2024).
2. Міжнародна конкурентоспроможність європейської економіки з пер... Publikationen in KITopen. URL: <https://publikationen.bibliothek.kit.edu/1000137877> (дата звернення: 23.01.2024).
3. Саймон Стівенс і Крістел Міллер (2023) Створення підприємницької історії в цифровому просторі: подорожі та досвід підприємців у соціальних мережах, Підприємництво та регіональний розвиток, DOI: 10.1080/08985626.2023.2240749
4. 56% жителів ЄС мають базові цифрові навички. Вибір мови | Європейська комісія. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20231215-3>(дата звернення: 23.01.2024).
5. Оцінка рівня цифровізації та роботизації на підприємствах країн-членів Європейського Союзу. Головна – PLOS. URL: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0254993>(дата звернення: 23.01.2024).
6. 45% підприємств ЄС купили хмарні сервіси у 2023 році. Вибір мови | Європейська комісія. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20231208-1>(дата звернення: 23.01.2024).
7. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни. Грудень 2023 року. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tsyfrova-transformatsiya-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh-viyny-hruden-2023>(дата звернення: 23.01.2024).
8. Ukrinform. IT 2023: що насправді відбувається з вітчизняним ринком. Укрінформ – актуальні новини України та світу. URL: [https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3692904-it-2023-so-naspravdi-vidbuvaetsa-z-vitciznanim-rinkom.html#:~:text=3a%20данними%20НБУ,%20у%202022,приріст%20с%20клав%205,8%.\(дата%20звернення%20:11.03.2024\).](https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3692904-it-2023-so-naspravdi-vidbuvaetsa-z-vitciznanim-rinkom.html#:~:text=3a%20данними%20НБУ,%20у%202022,приріст%20с%20клав%205,8%.(дата%20звернення%20:11.03.2024).)
9. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни (квітень 2023). Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tsyfrova-transformatsiya-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh-viyny-kviten-2023> (дата звернення: 11.03.2024).